

שופתי ה'ח

מטרתנו: להאיר ענין מבקשי ה', לסייע ליבנם בעסק פנימיות תורת החסידות
במושגת רבינו הבעל שם טוב ותלמידיו הקדושים
ולדעת את המעשה אשר יעשו לקיים מצוות ה' באופן הראוי ובכוונה נכונה

יצא לאור על ידי

חן החסידות

ביאור מאמר אחד מספרי חסידות
עם הקדמות וכללים מספרי שפתי חן, וביאור משולב

ספר השבוע:

עבודת ישראל (ד"ה ואלה המלכים)

הקדמות וכללים

(א) עשר ספירות: השי"ת ברא העולם על ידי עשר ספירות [כתר, חכמה, בינה, חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, מלכות], שהם כעין כלים ולבושים, שבהם מסתתר ומתלבש האור אין סוף ב"ה (מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה א), וכל אופני הנהגת העולם הם כפי סוג וגוון הכלי והספירה שבה מתלבש האור.⁽¹⁾

(ב) יציאת הג' ראשונות: הספירות יצאו בסדר הזה: לראשונה יצאו הג' ראשונות [הנקראים מוחין] בצורה של סגול הפוכה, 'כתר' למעלה באמצע, ו'חכמה ובינה' תחת הכתר זה בימין וזה בשמאל. וענין 'ימין ושמאל' הוא שהימין משפיע שפע האור, והשמאל מקבל האור ומצמצמו כפי שיעור הנצרך, ומכח המשותף ביחד נולד שפע חדשה באופן מתוקן ונאות.⁽²⁾

(ג) יציאת ה' תחתונות: אחר כך יצאו ה' תחתונות [הנקראים מדות], בשורה אחת זה למטה מזה, החסד בראש, למטה ממנו הגבורה ולמטה ממנו התפארת עד המלכות, כי שם כבר היה ענין של התנשאות שכל מדה אמרה 'אני אמולך' בכוחות עצמי, ואיני צריך לשתף פעולה ולקבל סיוע ממדה אחרת, ולכן התייצבו בשורה אחת זו 'למטה' מזו, ולא זו 'לצד' זו בדרך משפיע ומקבל.⁽³⁾

(ד) שבירת הכלים: כיון שלא פעלו המדות בדרך שותפות זו עם זו בדרך משפיע ומקבל, על כן בעת כניסת האור בתוך הכלים, לא היו ה'כלים' יכולים לסבול את האור הגדול, ונתבקעו הכלים, האורות נסתלקו ועלו למעלה, והז' כלים נפלו למטה במקום עולמות התחתונים [בריאה יצירה עשיה], ורק מעט ניצוצות קדושות של אור נפלו ביחד עם הכלים, כדי לתת חיות מועט להכלים גם בהיותם בשבירה, כי רק בזה יוכלו לקום אחר כך בתחייה בעת התיקון.⁽⁴⁾

(ה) מדות נפולות: בעולמות התחתונים [בריאה יצירה עשיה] יש מציאות של קליפות שכל חפצם להכחיש מציאות השי"ת חס ושלום, אבל אליבא דאמת גם הם צריכים לינב מן הקדושה ובלא זה אין להם קיום, וכאשר נפלו למטה הכלים הללו, אז נעשו הם חיות ונשמה להמדות דקליפה שתיקיימו, כגון: כלי החסד נעשה נשמה ל'חסד דקליפה', שמהו נתחדש הענין של אהבות נפילות רחמנא ליצלן, להתנאות על השי"ת

חן המקור

א. מבואר בשפתי חן הכללי שם, ובהקדמה ב, ועוד שם ב הקדמה ה ושם באות ה. ב. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ג עמ' לט. ג. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ג אות ו, הקדמה ד עמ' סו. ד. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ג עמ' לו-לז. ה. מבואר באריכות בשפתי חן הכללי הקדמה ג עמ' נד-סא. ו. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה כג. ז. מבואר בשפתי חן הכללי סוף הקדמה כ. ח. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ד והקדמה ד. ט. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ד, ושם באות יא ואת יב.

חן השבוע

מאמר התבוננות בענין הפרשה והזמן

הגדלות כפי המלחמה

כשחזר יעקב אבינו אחר פכים קטנים, היתה ביניהם גם הפך של 'שמן המשחה' שבה נמשחו מלכי בית דוד ובית המקדש וכליו, ובה נעשה נס חנוכה בבית המקדש שמצאו 'פך אחד' של שמן בחותמו של כהן גדול (מבואר בשפתי חן לחנוכה ריש הקדמה א), אז פגע בו המלאך שרו של עשו, והתאבק עמו כל הלילה ורצה למנוע מליקח את פך השמן, ובמלחמה זו היתה תלויה כל העתיד של כלל ישראל כמבואר בספרים הקדושים, ובחסידי ה' זכה לנצחו ונכנע שרו של עשו לפני יעקב אבינו, עד שלא היה יכול להסתלק משם בלי רשותו, ובכה והתחנן לו שֶׁלַחֲנִי כִּי עֲלָה הַשָּׁמַר וצריך אני לומר שירה, אמר לו יעקב אבינו אם תברך אותי יכול אתה לילך לדרךך.

אז אמר לו המלאך: לא יעקב יאמר עוד שמך פי אם ישְׂרָאֵל, כִּי שְׂרִיתָ עִם אֱלֹקִים וְעַם אֲנָשִׁים, וְתִגְדַּל, פירוש, עד עתה היית במצב של קטנות ושפלות היה מתאים לך השם יעקב המורה על עקב שהוא סוף ושפלות, אבל עתה שעלה בידך דבר חידוש מה שלא היה עד עתה בהיסטוריע של העולם, שכן אדם ינצח את מלאך, נאה לך להקרא בשמך המתאים לך והוא ישראל, לשון מלחמה ושררה.

והקשה הרה"ק רבי יהודא לייב אייגר זלה"ה בספרו אמרי אמת, הרי כל החידוש הוא בתיבת ותוכל שאדם נצח את המלאך, אם כן היה צריך לקרוא את שמו בשם תוכל, ולא בשם 'ישראל' המורה על המלחמה של שהיתה רק אמצעי ואופן להגיע אל המטרה של 'ותוכל'.

ותירץ דבר נפלא ונורא, יסוד גדול בחיי איש ישראלי, כמבואר במשנה (אבות פ"ב מ"ט) רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר, לֹא עָלְיָהּ הַמְּלָאכָה לְגִמּוּהָ, והכוונה שכאשר נצטוונו בשמירת תר"ג מצוות, היתה כל הציווי רק לעשות מה שביכולתנו, דהיינו לערוך מלחמה עם היצר הרע ולהתגבר על המניעות המעכבים מלעשות רצון ה', אבל לא הוטל עלינו האחריות לגמור את המלאכה, ולכן עיקר החשיבות של יעקב אבינו היתה שיצא ללחום עם מלאך, ולזה נקרא שמו ושם כל זרעו אחריו בשם יְשָׂרָאֵל כִּי שְׂרִיתָ, שאז כגיבור מתניו וערך מלחמה עם המלאך שרו של עשו, אכן מה שזכה לנצחו היתה רק סיעתא דשמיא כאמרם ז"ל (סוכה נב): אלמלא הקדוש ברוך הוא שעוורו אינו יכול לו, לכן אינו יכול להקרא בשם 'ותוכל'.

כמו שידוע מצדיקים שיעקר עבודת האדם הוא

הקדמה לשורש הראשון

ספר סידורו של שבת (שורש הראשון ענף א)

תוספות שבת הוא ספירת מלכות:

רבינו המחבר הקדוש כותב בהקדמת הספר, שספר הזה נתחבר על פי סדר העשר ספירות מלמטה למעלה, היינו שמתחיל מספירה התחתונה ספירת מלכות שזוכין לבחינתה על ידי קבלת עול מלכות שמים בנאמנות, כמו שנקראת 'עניה ודלה' כי היא כמו עבד הנאמן שאין לו דעת עצמו כלל ומבטל עצמו לגמרי לעשות רצון אדוניו, ובשביל זה נעשה מרכבה של המלך המאמינו בכל מפעליו עד שכל טוב אדוניו ניתן בידו, ונמשל לקערה שאין לה מעצמה כלום רק מה שנותנים לתוכה, ולזה מיוחד כל שורש הראשון לבאר מצות תוספות שבת, שזמנה אינה חלק מעצם יום השבת ומעצמה אינה כלום, אבל כאשר יקבל האדם על עצמו קדושתה ויעשה מה שצריך לעשות בזה הזמן, או ימשיך לה תוספת קדושה עליונה. כמו האדם שלא היה עליו עול המלך ומקבל עתה מחדש עול עבודתו או שהוא מְחַדֵּשׁ את העול ביתר תוקף, כן הוא במצות תוספות שבת שעד עתה אין באותה הזמן קדושת שבת ועל ידי העבודה הראוי הוא מקבלה עליו.

ערב שבת הוא זמן תשובה:

השם של 'שורש הראשון' קבע רבינו המחבר הקדוש ש'פְּתַח ב'ו' תְּשׁוּבָה שהוא ראשי תיבות 'שבת', להורות שיום השבת הוא זמן מיוחד לתשובה, ויש להתבונן בזה כי

לא מצינו בשום מקום שיש בשבת חיוב או מצוה של 'תשובה', אדרבה שבת הוא זמן דביקות בהש"ת להתעדן באהבתך וביראתך, כאמרם ז"ל (מכילתא יתרו ז) 'יהא בעיניך כאילו כל מלאכתך עשויה אפילו ברוחניות, כמו שהסביר במאור עינים (פ תשא) שבשבת מתפשט אלהותו יתברך ומתגלה בבני ישראל, וכיון שהש"ת הוא שלם בכל מיני שלימות, לכן אם האדם דואג על איזה דבר הרי זה מוכיח שאין בו השראתו כביכול, ולא לבד מלאכת הדיוט אסור בשבת אך אפילו 'מלאכת המשכן' מלשון (שמות טז מה) וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שהקב"ה שוכן בתוך בני ישראל והאדם צריך להיות משכן אליו, ואם לא טהור הוא מחלאת עוונותיו ומעכב השראת שכניו ברוך הוא בשבת, יסיר מלבו גם דבר זה שלא יעצב על זה, רק ישמור שבת כהלכתו וישמח בהשם יתברך, שלפניו הוא רעוא דרעוין ושמחה עיי"ש, ואם כן מה ענין תשובה אל קדושת השבת.

אך אמרו חכמינו ז"ל (שבת יב.) חייב אדם למשמש בגדי ערב שבת עם חשיכה, ומבואר בספרים הקדושים הכוונה שהוא כעין אמרם 'אל תיקרי בגדיי אלא בוגדיי', שכאשר מתקרב ובא כניסת השבת צריך להסיר כל זיהמת ימי החול שלא יעכבו את קדושת השבת מליכנס בקרבו ובעצמותיו, ולכן דייקא ערב שבת הוא זמן תשובה, ולא משום שציותה התורה לעסוק אז בתשובה, אלא משום שאם לא ישוב אז לא ימצא השבת פתח פתוח ליכנס בו, ולכן מיוחד זמן תוספת שבת לעסוק בתשובה ותיקון המעשים, ולטעם זה נקרא 'שורש הראשון' בשם שְׁפָתַי בּוֹ תְּשׁוּבָה, כיון שבו מדובר ממצות תוספת שבת שאז הוא הזמן המיוחד לתקן את כל ימי השבוע שיכול ליכנס בטהרה לקבל קדושתה, ובשורש הזה יבואר אופני התשובה בפרטיה.

המשך בעמוד ג'

חן החסידות

המשך בעמוד א'

ביאור משולב

שלא להתגאות לומר: אני למדן, אני עובד ה'

תוכן הענין: כשהאדם מתגאס לחשוב שבכוחו ועוצם ידו זכה ללמוד ולעבוד את ה', הרי הוא מכלים הנשברים

וזהו כל עבודתנו במשך ששת אלפים שנות העולם לברר ולהעלות מכל דבר שבעולם ניצוצות כלים הנשברים הנמצאים שם, ובכל פעם שהאדם מתגבר על איזה מדה רעה, כגון אהבה רעה או יראה רעה וכדומה, הבאים מן הכלים הנשברים, בזה נתברר עוד חלק מן הכלים הנשברים המתייחסים לאותה מדה שהתגבר, וחזרו אל הקדושה, ועל ידי שהעשר ספירות דמ"ה החדש מתחברים עם העשר ספירות של ב"ן מתקיימים בתיקונם עד כל הכלים הנשברים, ויתקון העולם בתיקון השלם, ואז יבא מלך המשיח ומלאה הארץ דעה את ה'.

כל הענין של שבירת הכלים ועולם התיקון, רמזה עליהם התורה הקדושה בפרשה זו, בענין שבע המלכים שמלכו בארץ אדם ומתו, 'ארץ אדם' רומז לממשלת הסטרא אחרא, 'שבע מלכים' שמלכו באדם רומזים על השבע מדות הקדושות שרצו לפעול ולמלוך כשנכנס בהם האור, וכשלא יכלו לסבול האור נפלו [ונקראו 'מלכים' יען שיצאו משם ב"ן לבד המאיר ב'מלכות], ונפילה הזאת מן הקדושה אל מקום הקליפות נקרא אצלם מיתה, כגון מלך בלע רומז לכלי החסד שרצה למלוך ונעשה נשמה לחסד שבקליפה, ולפיכך כתיב בכל הו' מלכים וימת, עד שבא מלך השמיני הדר, שהוא היה מלך הראשון שמלך בישראל רומז על מ"ה החדש, שיצא להעלות ולתקן הכלים הנשברים שבאו משם ב"ן.^(א)

נגדו צרות גזוה, כלומר שהוא 'יש' צפני עלמו זולת המלך הנזכר לעיל, אז הוא עלמו מאלה המלכים.

וזהו שאמרו חכמינו ז"ל (שעויות לה): 'כל הנטפל לַשֵּׁם מלפניו הוא נמחק', פירוש על פי פנימי הנוגע לעבודת האדם, שהגם שאדם עובד ה' ונטפל להשם, אבל אם הוא 'מלפניו' כלומר שנדמה לו כי הולך 'לפני' הש"ת, ואינו כריך לעזר הצורה, כי הוא עובד ה' ולומד תורה צדק עלמותו, אז הרי זה נמחק מסטרא קדושה, ואין צו ממש כי הוא ממאנין תצירין, כי גם הכלים הנשברים היו קדושות וממקור קדוש נאצלו, מכל מקום כיון שהיה בהם ענין הגאות והתנשאות לומר 'אני אמלוק' בכוחות עצמי, לא יכלו לסבול אור ה' ונפלו למטה להקליפות.

אבל 'הנטפל לשם מאחריו', ופירשו צו חכמינו וזכרונם לברכה (שם) כגון 'כיוני אלהינו אלהיכם', ועל פי פירוש הפנימי הנוגע לעבודת האדם רומז מי שעובד השם יצטרך ונדמה לו שאין עושה כלום, רק הש"ת ההולך 'לפניו', הוא [הקב"ה] מנהיגו ונותן צו דעה והשכל ללכת מישרים, והוא [האדם] רק הולך 'אחריו', הרי זה אינו נמחק, שכבר קדשו השם, כי הקצ"ה מקדשו בכל פעם יותר ויותר על ידי הכנעה וענוה כנזכר לעיל.

וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֱדוֹם לְפָנַי מִלְּךְ מִלְּךְ לְפָנַי יִשְׂרָאֵל. ידוע מספרי רבינו הקדוש רבי דוב צער [המגיד ממעודיטש] ז"ל, כי כל אדם אשר מתנשא רוחו נקצרו לאמר 'אני למדן ואני עובד ה', הגם שעושה מצוות הבורא, מכל מקום תולה הכל בכוחו ועוצם ידו, ולכן הוא ממלכין דמימו המבואר בפרשה זו, וכמו שהמה מבוארים בוהר הקדוש שהכוונה על מלנין תצירין [- כלים הנשברים], דהיינו המדות הקדושות (הנקראים 'מלכים' לפי שלא יצאו אלא משם ב"ן המאיר במלכות) שנפלו ממקום הקדושה למטה במקום הקליפות לתמנא לילגן, כי זה היה שורש השבירה, שכל מדה התנשא ואמרה 'אני אמלוק לבד' בלי שותפות מדה אחרת, וכל אדם שאומר 'אני למדן ואני עובד ה', הוא משורש הזה של כלים הנשברים.

והתיקון והתשובה על זה הוא, כמו שאז נעשה התיקון על ידי העשר ספירות של שם מ"ה החדש, כן הוא גם בכל אדם, שישוב להתבונן ולדעת כי 'מה הוא' זולת שפע הצורה צרון הוא, עיי"ש בצורק.

וזהו שאמר הכתוב וְיִלְלֵה הַמְּלָכִים שֶׁהָיוּ מִלְּנִין דמימו, 'אֲשֶׁר קָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֱדוֹם לְפָנַי מִלְּךְ מִלְּךְ לְפָנַי יִשְׂרָאֵל' הוא היוצר כל שממנו יתברך נשפע כח המלוכה של מלכי ישראל, וכשחס ושלום האדם מתנשא

חן המקורי
י. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ג עמ' מא-מו. יא. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ג אות ד, הקדמה ד אות א.

מעשה נורא:

וכדאי להוסיף מעשה נורא שסיפר הר"ק ר' אברהם שמחה הורוויץ מבארנוב זלה"ה, שפעם אחת היה בעיר דזיקוב אצל דודו (אחי אביו) הר"ק בעל אמרי נועם זלה"ה, ונסע עמו על ברית מילה לכפר הסמוך, ונודע להם כי בכפר הלז יש זקן אחד של יותר ממאה שנה שעוד זכה להיות משרת אצל הר"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זלה"ה, ונסעו לראותו, כבואם לביתו מצאוהו שוכב על מיטתו באין אונים בהיותו חולה עד אפיסת הכוחות, שאל אותו האמרי נועם האם הוא זוכר עוד את הרבי ר' אלימלך ושיספר לו איזה ענין ממה שראה שמה, כשמוע הזקן את שאלתו נפלה עליו חרדת אלקים והתיישב על המטה ועיניו זלגו דמעות, והתחיל לספר כדלהלן:

הייתי משרת פשוט הרבה שנים בבית ובחצר הרבי ר' אלימלך, שם נשמעו מופתים מן הבוקר ועד הערב, אבל כבר שכחתי את הכל מחולשת הזקנה, אכן דבר אחד נחקר בזכרוני ואיני יכול לשכחו, שבכל יום שישי כשחזר הרבי ר' אלימלך ז"ע מן המוקה, פשט את ידיו הקדושות וגילה את זרועותיו, הניחם על העצים והאש והגחלים של התנור, וכולם ראו כן תמיהו איך להב האש והגחלים נתפורו מאליהם ימין ושמאל, ולא נכוו ידיו וזרועותיו.

ואז הרים הרבי ר' אלימלך את קולו בככי ואנחה ואמר: 'מיילעך מיילעך, ראה והבט איזה ר-ש-ע אתה, שאפילו הלהב אש והגחלים בורחים ממך ואינם רוצים לשרפך', כך עמד על יד התנור וצעק עד שנשמע קולו בכל הבתים והחצר, ונפל אימה ופחד גדול על כל אנשי הבית והחצר, עד שאפילו המשרתים והמשרתות בקשו מחילה זה מזה ממש כמו ערב יום הכיפורים, כולם פחדו ונכו ואבריהם דא לדא נקשו. ככה היה עד זמן הדלקת נרות שבת, אכן משהדליקו הנרות של שבת נתמלאו כל אחד ואחד שמחה רבה, וכולנו טעמנו שמחת שבת בשמחה גדולה (מאורי האש, מערכת ליעזקס).

שבת הוא קודש - יו"ט הוא מקרא קודש:

יש לדעת שיש חילוק גדול בין קדושת שבת לקדושת יום טוב, כי ידוע שהעשר ספירות נחלקים לשנים: א) שלש מוחין (כתר חכמה בינה), ב) שבע מדות (חסד גבורה תפארת, נצח הוד יסוד ומלכות), ספירת כתר היא למעלה מהשנה, והתחלת ההשגה הוא מספירת חכמה ולמטה, ולכן כשהוצרכו למשוך את הכהנים, המשכן וכלי הקודש, להמשיך עליהם קדושה עליונה, עשו זאת דייקא בשמן כמו שכתוב (שמות ל כה) שִׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ, כי השמן ממשיך אור החכמה על דבר הנמשך כאמרם ז"ל (מנחות פה:) במקום שיש שמן זית שם החכמה מצויה, והכוונה שנשפע הארה עליונה מספירת חכמה (עין שפתי חן לחנוכה הקדמה ג אות ז), וספירת חכמה נקרא קודש שפירושו מובדל ומופרש (מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה א), להורות שהגם שמשם מתחיל ההשפעה ונמשך למטה, עם כל זה עדיין היא נעלמה מעין כל חי.

ושוורש קדושת השבת נמשך מספירת חכמה לכן נקראת שבת 'קודש', מה שאין כן יום טוב נקרא מקרא קודש, שאין מגיעין עד חכמה שהוא קודש, רק קוראין ומזמנין את בחינת קודש להאיר למטה מאורו הגדול והנורא באפס מה, אבל עצם השפעת היום הוא מספירת בינה, ונמשל הענין בוורה הקדוש למלך שעשה משתה גדולה והזמין כמה אורחים, אבל את בן המלך אינו צריך להזמין כי הוא בן בית שמה, כן הוא יום השבת שהוא 'קודש' מעצמו כמו 'בן מלך' ואינו צריך הזמנה, מה שאין כן הימים טובים הם כמו האורחים שצריכין להזמין את קדושתם.

ביאור משולב

תוכן הענין:

א) מתנת השבת עולה על כל הטובות שקיבלנו מה, ב) החילוק בין שבת ויום טוב

רבינו המחבר מגלה דעתו שכותב את הספר לְשֵׁם יְחִוּד קוֹדֶשׁא פְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתֵיהּ, ומתפלל יהיו נא אמרי לרצון לפני אדון כל, ומתפלל להשי"ת על פי הפסוק (משלי ב ו) כִּי ה' יִתֵּן חֲכָמָה מִפִּי דַעַת וְתְבוּנָה.

שורש הראשון

ועתה מתחיל שורש הראשון, זה שמו נאה לו, שְׂבֻת ב'ו' ת' שׁוּב נרמז 'שבת' בראשי תיבות דייקא ולא בסופי תיבות, להורות שזמן תשובה הוא דייקא 'בהתחלתה' בעת תוספות שבת, ולא יום השבת בעצמו, כמבואר לעיל.

יבואר בו ענין ה'תוספת שבת' שנצטוונו להוסיף מחול על הקודש, על מה ארניו הטבעי מרמזו במליצת לשונו על האדנים של קרשי המשכן שהם ספירת מלכות (כמבואר בשפתי חן הכללי הקדמה כב אות יז), וגם הוא מלשון השם אדני' המאיר בספירת מלכות, חיוב כשרון מפעילי והמעשה הנצרך לעשות בו להיות טהור גברא שקדושת השבת תיכנס בו מה הוא, גם תוכן הכוונה שנכוין בעתו בזמן תוספות שבת, לכוון אל האורות בו יבואו, מבקשי ה' דברי חפץ בו ימצאו. - ובו ר' ענפים:

ענף א

ידבר מענין גודל תוקף קדושת השבת יתר על כל הימים והחנים וזמני המועדים, ויתר משארי כל המצות שבתורה, והטעם הוא כי בשארי המצות ומועדי הזמן כל פעולת החסדים היורדים למטה באלו הימים, והתנלות האורות ותיקוני העולמות הנעשה בכוחם, הכל נעשה על ידינו בבחינת 'אתערותא דלתתא' כידוע כי רק על ידי עבודת בני ישראל נעשים תיקוני המועדים, מה שאין כן יום שבת קדשינו נשתנה למעליותא, שאור קדושת ה' מאיר ומופיע בו לכל העולמות עליונים ותחתונים, אבל המה באים בחסדי המקום ברוך הוא לבה, בלי שום אתערותא רידן, וכל פעולת החסדים ועליות העולמות הנעשה ביום השבת הכל נעשים מאליהם, וכל עבודתנו הוא רק לעשות הכנה דרבה על ידי תוספות שבת. - ובו י"ד עלים:

עלה א

מתחיל בראשי תיבות שם הוי"ה, י'תר ה'שאת ו'יתר ה'עון שייך רק למלכנו אלהינו, ותמיד צריכין להודות לו על כל הטובות וברכות אשר נמלנו, כרוב רחמי וחסדיו אתנו, ועוד צריכין להודות לו במיוחד על אשר את זאת הפליא לעשות עמנו, את יום קדושתו להנחיל אותנו, והוא יום שבת קודש עוזנו ותפארתנו.

אמנם ערכו האמתי מה מאוד מכוסה ומופלא מעין כל חי, ואנו רחוקים מלהבין ולירע גודל קדושה שקדשו המלך, ואשר נשאו רם על כל רמים, ואף הנה גדולי חכמינו הקדמונים, משכו יד מלכתוב בענין השבת להראות בו פנים, לפרש ולבאר את יקר חין ערכו, ורב גודל הבהקת זיו אורו, הנשפע בו מאוד פני אלהים חיים ומלך עולם, ואולם אפס קצהו תראה במעלת 'משיחת שמן הטוב' שהשבת נמשח על ידי 'שמן הטוב' זה אור ספירת חכמה הנשפע עליו יתר מחברותיה הם המועדים, והשבת הנקרא 'בלה' בין רעותיה הם המועדים משוכנעה מבהיק אורה, בהתבוננות שיש הפרש והבדל בין יום שבת קדשינו משארי מקראי קודש, כאשר

נכבדות מדובר בו כמאמר התנא האלהי רבי שמעון בר יוחאי עליו השלום (וזה"ק אמור צד ע"א) וזה לשונו:

תלתא אינון שלשה מועדים הם, זמינין שמזומנים (נעלאדענט) מספירת חכמה הנקרא קודש, ואלו הם חג המצות, וחג השבועות, וחג הסוכות, באלו הימים טובים מקבלים בני ישראל הזמנה ממקום גבוה ונעלה הוא ספירת חכמה הנקרא 'קודש' לקבל משם שפע קודש.

אמר ליה רבי אבא הקשה מרבי שמעון בר יוחאי, וכי יום השבת לאו מ'קודש' הוא זמין היינו וכי הוא אינו מזומן לקבל השפעה מספירת חכמה שהוא קודש, אמר ליה רבי שמעון לרבי אבא, לאו וכו', והטעם דיום שבת לאו זמין הוא אינו מן 'המזומנים' לקבל השפע ולהשתתף בשמחת המלך, דהא ירותא דיליה כי ספירת חכמה שלו הוא, הוא השבת ודאי ירותא דקודש הוא ירות יורש את האור של ספירת 'חכמה' הנקרא קודש (ונקרא גם 'אבא', כמו שאמרו 'אב חכמה') כמו בן היורש את אביו, ולא זמינו והוא אינו מזומן כמו אורח לקבל משם אור, כי הוא בן בית שמה.

(המשך בשבוע הבא א"ה).

התחלת המלחמה, כמו שאמר הר"ק בעל דברי יואל **מסאטמאר** זלה"ה בעת שצוה לצאת לרחוב של עיר ללחום נגד רשעי הציונים מפירי הדת, שבוה בעצמו שמקיימים ויצא יעקב מקבאר שבע שיוצאים מבית המדרש לילך למלחמה עם הרשעים הגם שיוכל להיות מציאות שלא יפעלו כלום, עם כל זה וילך תרנה כבר הלכה ובטלה החרון אף מישראל ה', כי כאשר האדם עושה איתערותא דלתתא בבחינת 'פתחו לי פתח כחודו של מחט', אזי זוכה שהש"ת יגמרו בעדו לטובה לפתוח לו כפתחו של אולם, אבל הגמר אינו בכח שלך וזה כולו מתנה מאת ה', לכן אין יכולין לייחסו אל האדם שייקרא בשם הזה.

יש אנשים חוששים שתכלית החיים הוא להתקרב אל ה', אולם יש לו עיכוב גדול מהנסיגות ומלחמת היצר, אכן האמת הוא ממש להיפוך, הנסיגות הם המה עיקר חיותך שבשבלים נשלחת לעולם הזה, ואם תערוך מלחמה אזי יעזור הש"ת שתנצח ותזכה להתקרב אל ה', כי הש"ת שמח לראות את המלחמה, ובגמר המלחמה נגמר השליחות שלך בעולם הזה.

כמו שכתב במאור ושמש (פרשת ראה), שכל זמן שהאדם חי על פני האדמה מוכרח הוא לעמוד בקשרי המלחמה, קטן וגדול שרים בזה, שכל ימי חיהם צריכים להתגבר ולהשמר עצמם מן הסתת יצר הרע, וכל ימי האדם על פני האדמה יש עליו מלחמה גדולה עם היצר הרע הרוצה להכשילו ולהחטיאו, וגם הצדיק הגדול אינו יכול להיפטר את עצמו מאתו, הגם שאין היצר הרע יכול לתפוס את הצדיק בעבירה מגונה כגילה ורציחה, אבל יוכל להכשילו בדבר זקה וקלושה מאד חס ושלוש, ולעבירה גדולה יחשב כי סביבו נשערה מאד.

וכבר הקשה הר"ק מהרי"ד **מבעלזא** זלה"ה (מהרי"ד פ' חקת), שהנגו רואים כמה פעמים באיש העובד ה' כל ימיו, שכאשר מגיע לימי הזקנה מתחדשים עליו נסיונות כמו לאדם צעיר, ומראה מקום לעובדא דרב עמרם חסידא (קידושין פא). שאחותו נסיון גדול עד שהוצרך לצעוק 'נורא בי עמרם', כדי להנצל, ולכאורה הוא דבר פלא, אדם זקן ויושב בישיבה שעובד ה' כל ימיו יאחוזהו פתאום נסיונות כאלו, ומה זאת עשה ה' לו להתחדש כנשר נעוריו עם נסיונות חדשות.

ומביא בשם תלמידי הבעל שם טוב זלה"ה שלשה טעמים לזה: א) כבר גמר תכלית עבודתו בעולם, והגיע זמנו להסתלק, אך מן השמים רוצים להאריך ימיו ושנותיו, לכן מוכרח הוא להתחיל עוד הפעם מלחמה חדשה עם היצר הרע, כי בלי מלחמה אין לו מה לעשות בעולם הזה. ב) רואין בשמים שאוצרו הטוב השמור לו בגן עדן אינו מלא כל כך, החופה וההיכל שלו עדיין לא נצטיירה כראוי, כי שכר גן עדן הוא 'כפום צערא אנרא' וכיון שלא היו לו הרבה מלחמות בהיותו אדם מזוכך, מחדשין עליו מן השמים מלחמות חדשות שיוכלו לגמור היכלו כולו אומר כבוד. ג) כיון שאדם נגמר בעבודת עצמו צריך להתחיל לסייע לאחרים, ועל ידי שהוא יעמול עתה במלחמה חדשה יסייע להגביה את כל אחינו בני ישראל המתאבקים עם יצרם הרע, עיי"ש.

יש אימרא בשם הר"ק רבי **אלעזר מלאנצהוט** זלה"ה בספרו יודעי בינה, על הפסוק (תהלים קכ ו) **רַבַּת שְׁכֵנָה**

לָהּ נִפְשֵׁי עַם שׁוֹנְאֵי שְׁלוֹם, שאיש יהודי מתלונן בטענה שנפשו שוכן ביחד עם השונא הגדול זה היצר הרע שאינו מניחו להיות בשלום עם אבינו שבשמים, על זה משיב היצר הרע **אֲנִי שְׁלוֹם** גם אני רוצה שתהיה בשלום עם הש"ת, **וְכִי אֲדַבֵּר וְמָה שְׁאֵנִי מְדַבֵּר וְמִסִּית אוֹתְךָ לַחֲטוּא, הִמָּה לְמַלְחָמָה שֶׁתַּעֲרֹכוּ אֵתִי מִלַּחְמָה, כִּי זֶה הַתְּכִלִּית.**

תמצית הדברים: תכלית עבודת היהודי בעולם הזה הוא המלחמה.

אכן גילה לנו הצדיק הקדוש רבי **שמעון מזעליבוב** זלה"ה דבר נפלא ונורא, כל אחד יודע שאנשי כנסת הגדולה ראו יצרא דעבודה זרה שהוא גדול מהכיל ואין בני אדם יכולין לעמוד בו, עמדו והרגוהו, ולכאורה נראה שהיה כוחם גדול יותר מהקודמים להם הזקנים והנביאים ויהושע בן נון, דאם לא כן למה לא עלה בידם לעשות תיקון גדול כזה להרוג את יצרא דעבודה זרה, אך באמת זה אינו, דהנה אמרו חכמינו ז"ל (סוכה מב) קטן שאין בו דעת אין מרחיקין מצואתו, יש בו דעת מרחיקין מצואתו, שנאמר (קהלת א יח) יוֹסִיף יָדַעַת יוֹסִיף מִקְאֹב, הרי מזה שמבית קטן שיש שם קצת אוכל, מוציאין רק שק אחד של אשפה, ומבנין גדול של פאבריק שיש בה עבודה רבה, מוציאין ממנה כמה וכמה שקי אשפה, כי כפי גדול התועלת היוצא ממנה כן מתרבה גם הפסולת, ואם יאמר האדם למה לי כל הבית הזה כיון שצריכין להוציא מאכא כל כך שקי אשפה, בודאי שתשיב לו 'כי לא מחכמה שאלת על זה', וכי ראית שעושר גדול יותר על כל העשירות כיון שהשקע לעשיר איננו מניח לו לישון.

ולכן בזמן שהיו בני ישראל ברום המעלה שזכו לאור הנבואה וחיו במוחש עם הש"ת, עד שזכו לראות ולשמוע דבר ה', ובכל עת שהיה לאיש יהודי איזה שאלה היה יכול לקבל תשובה ברורה מהש"ת בעצמו כדבר איש אל רעהו, הנה לעומת זה היה גם כן גדול של עבודה זרה הפסולת של נבואה, כי באתה הזמן לא היה חיי האדם באופן חיצוני רק הנפש היתה מקושרת בפנימיות ועליונות ודבוק באור ה', אבל אלו שהיו מבחינת הפסולת נעבעך היו דבוקים בעבודה זרה, אך אנשי כנסת הגדולה ראו ירידת הדורות והחליטו שההיזק והסכנה מיצרא דעבודה זרה גדולה כל כך, שכדאי לוותר על מעלת ומדרגת הנבואה שלא ליכנס בנסיון גדול ללחום עם יצרא דעבודה זרה, ואכן לדאבון לב נסתיים אז תקופת הנביאים.

האדם סובר, כיון שיש לו מלחמה גדולה עם היצר הרע ויש לו תאוות רעות, הרי זה סימן שנשמתו אינה כתיקונה, והאמת הוא להיפוך ממש, מלחמה גדולה מורה על מדרגה יותר גדולה שטמונה בו, וכפי גדול המלחמה כן גדול ההצלחה.

ידוע המעשה של מרן הבעל שם טוב הקדוש זלה"ה זי"ע, שנסע לארץ ישראל כדי להפגש עם בעל אור החיים הקדוש זלה"ה זי"ע [הבעש"ט היה בחינת 'נפש' של דוד המלך שבעולם האצילות והאור החיים הקדוש היה בחינת 'רוח' דוד דאצילות, ובהפגש ביחד הנפש עם הרוח נולד ה'רשמה' של משיח, ולכן מסר נפשו על זה], וכיון שבנסיעה זו היתה תלויה ביאת המשיח, בא השטן

ושיבר את הספינה באמצע הים, והתחילה בתו הצדקנית אדל להטבע בים, אך מרן הבעל שם טוב לא הגיב כלום על זה כי שום דבר לא ימנעוהו מלהגיע אל גאולתינו ופדות נפשנו, אז בא אליו היצר הרע ונטל ממנו לפי שעה כל המדרגות, ואמר לו מה שאמר [שיעזוב את כל העולם ללחום עמו והתחיל להסיתו], אז ראה רבינו הבעל שם את הסכנה שבדבר, והחליט לעשות כמו שעשו אנשי כנסת הגדולה לוותר על הגדולה הנפלאה מגודל הסכנה, ואמר "רבונו של עולם אני חוזר לביתי" ואז בא אליו רבו המובהק אחיה השילוני, וברגע אחד הביאו בחזרה לעיר סטאמבול (עיי' נתיב מצותי, נתיב אמונה שביל הראשון אות ט).

וזה הענין שייך בכל יום ויום בכל עבודותיו להש"ת, ובמיוחד בלימוד פנימיות התורה כמו שהאריך רבינו הקדוש בעל עשרת צבי מוידיתשוב זלה"ה בספרו סור מרע ועשה טוב, שבגשת האדם אל פנימיות התורה מתגרין עמו החיצונים ופוגש בנסיגות חדשות, כי הם אינם רוצים שיתקרב אל הש"ת ועוד מתפחדים שיקבל הכח ללחום עמהם ולבטלם מן העולם, ואם כן יחשוב האדם מה לי ולצרה הזאת, לא אתחיל כלל ללמוד פנימיות התורה ואז אפטר מהמלחמה, לזאת התשובה, אך לא ולא, כי מה חייך בעולם אם לא עסק עבודת הש"ת, אם אין בך מדע אין חייך חיים, והגע בעצמך אם יעמוד איש עליך ליטול ממך את החיים שלך, האם תאמר "איני איש מלחמה", ואם לא אשר לך תתן בעד נפשך להשאר בחיים, ואם כן הרי זה קל וחומר על עסק פנימיות התורה שבוה זוכין לעשות רצון הש"ת לבער הקוצים מן הכרם, והגם שכל מלחמה הוא בספק אם תנצח או תנוצח, עם כל זה אין להמנע בשביל זה הספק, ומסיים בלשון קדשו: אחי אל תיראו ואל תפחדו, פי ה' יִהְיֶה כְּסֶלֶף וְיִשְׁמַר רַגְלְךָ מִלְּכָד (משלי ג כ).

ועל זה הוסיף רבינו הקדוש בעל בני יששכר זלה"ה (הוספות מרצ"א, שם אות כא), הוואה דברי הרב יעמוד מרעיד, בחשבו שעל כל פנים עומד בספק באפשר ינוצח, אבל תדע ידידי שהרב כתב זה בדרך 'הסכמה' כלומר לו יהיה כדברך אין לך למנוע בשביל זה, אבל עיין בספר 'אור נערב' ותראה שהשם יתברך לא יעזוב את חסידיו לעולם נשמרו.

נמצא, שכאשר פוגש האדם עם נסיון ונצרך ללחום מלחמה גדולה, יתמלא שמחה עצומה בידעו שזה הוא עיקר הנחת רוח שיש להש"ת, וכפי גדול המלחמה כן גדול האוצר המונח תחתיה.

וכמו הכלי הנקרא **מאנגעט** שיש לו התחברות גדול אחד עם השני, עד שהיא הולכת בעצמה להתדבק עם השני, אכן כאשר פוגש בקצה האחר אז עורך מלחמה ואינו מניח אפילו להתקרב, ואם תחשוב שאין כאן מקום לחברם כיון שהיא מתרחקת ותרצה להפרידם לגמרי, לא טוב הוא, כי כשאתה רואה ההתרחקות תדע שיש כאן אופן נפלא של התקרבות, ונצרך לך רק להפכו קצת ולקרב באופן הראוי.

ובדורינו אלו יש עצה וסגולה אחת להנצל מזרם היצר הרע, לעסוק בספרי חסידות ולהתוודע בחבורה בעסק עבודת ה', ואז בטוחים בנצחון, חזקו ואמצו, ויהי ה' עמנו.

יצא לאור ע"י מכון שפתי חן

לקבל, לנדב, להעיר על הגליון וכן לקבל הגליון על הפאסט נא להתקשר עם המכון 646-838-1822 gilyonsc@gmail.com

זכות פרנס הגליון נתנדב לע"נ מוה"ר יודא לייבוש ב"ר חיים צבי ז"ל נפטר יום י"ז אדר

זכות הפצת הגליון נתנדב לע"נ מוה"ר שמואל יצחק יהודה ב"ר ראובן זממו ז"ל לזכות בנו בצלאל וזונתו חי אדיל וכל משפחתו

הגליון של שבוע זו פרשת וישלח התאפשר להפצה על ידי הנדבן החשוב נ"י. מי שרוצה לקבלו בכל שבוע יתקשר אל המכון 646.838.1822

הכנה דרבה לקיום מצוות טר חנוכה

ימים המאזורים של חנוכה מתקרבים ובאים

אם אתה רוצה
להרגיש טעם המתוק
לידע "מהו חנוכה"?

כדאי להתחיל עתה לעשות
הכנה דרבה, על ידי
הלימוד בספר הנפלא

שפתי חן לחנוכה הנרפס מחדש

ושם תמצא מבורר בטוב טעם ודעת
טעמי המצוה עפ"י משנתם של רבותינו
הקדושים תלמידי הבעש"ט זלה"ה ז"ע,
וביאורים מתוקים על כל פרט וכל חלק
מהמצוה החביבה הלזה,
גם כוונת הברכות, בצירוף כמה נוסחאות
לשם יחוד, והוספנו כל סדר הזמירות כפי
המנהגים של רוב צדיקי הדורות.

להשיג בכל חניות הספרים

מכירה הראשית: שארף 718-812-5120 באר"י: הפצה וועג 053-315-6312

נ"ב: המחיר הנמוך של \$100 לכל הסעט, ממשיך רק עד חנוכה בס"ד.